

Utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parrelationen
bland studerande i Finland

Magisteravhandling i utvecklingspsykologi
Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier
Åbo Akademi Vasa
Ida-Sofia Moilanen, 33707
Handledare Karin Österman
Hösten 2019

Abstrakt

Syfte: Avhandlingens syfte var att undersöka utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parrelationen bland studerande i Finland.

Metod: Ett frågeformulär ifylldes av 459 studerande i Finland, av dessa var 338 kvinnor och 121 var män. Medelåldern var 24.6 år (*SD* 5.6) för kvinnorna och 25.5 (*SD* 5.8) för männen, ålderskillnaden var inte signifikant. Av respondenterna var 321 svenskspråkiga och 138 var finskspråkiga. Utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parförhållandet mättes som självskattningar med instrumentet Direct Indirect Aggression Scales for Adults (DIAS-Adult; Österman & Björkqvist, 2009). Formuläret innehåller följande åtta skalor: (a) fysisk aggression, (b) verbal aggression, (c) direkt aggressiv social manipulation, (d) indirekt aggressiv social manipulation, (e) nonverbal aggression, (f) virtuell aggression, (g) sexuell aggression, och (h) ekonomisk aggression.

Resultat: Samtliga skalor förutom fysisk aggression korrelerade signifikant positivt med ålder. Resultaten visade att männen blivit signifikant mer utsatta för fysisk aggression i parförhållandet än kvinnorna. För de övriga fyra typerna av utsatthet hittades inga skillnader mellan kvinnor och män. De finskspråkiga respondenterna hade blivit mer utsatta för fysisk aggression än de svenskspråkiga. För de andra typerna av utsatthet hittades inga skillnader mellan språkgrupperna.

Konklusion: Utsatthet för lågintensiv aggression i parförhållandet följde samma mönster i Finland som tidigare hittats i Sydsudan, Ghana och Mexico.

Sökord: lågintensiv aggression i parförhållandet, utsatthet, könsskillnader, Finland

Key words: low intensity intimate partner aggression, victimisation, sex differences, Finland

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Syfte	1
1.2 Definition av centrala begrepp	1
1.2.1 Lågintensiv aggression	1
1.2.2 Teorin om könssymmetri	1
1.2.3 Jämställdhetsindex	2
1.3 Hög-och lågintensiv aggression i parförhållanden	2
1.4 Olika former av aggressivt beteende	5
1.5 Faktorer som har samband med lågintensiv aggression	8
1.5.1 Utbildningsnivå	8
1.5.2 Kulturella skillnader	8
1.5.3 Ålder	9
1.6 Hypoteser och frågeställningar	10
2. Metod	11
2.1 Sampel	11
2.2 Instrument	11
2.3 Procedur	11
2.4 Etiska hänsyn	11
3. Resultat	13
3.1 Korrelationer mellan skalorna	13
3.2 Korrelationer mellan skalorna och ålder	13
3.3 Skillnader i utsatthet relaterade till kön och språkgrupp	13
4. Diskussion	15
4.1 Sammanfattning av resultaten	15
4.2 Undersökningens implikationer	16
4.3 Undersökningens styrkor och begränsningar	17
4.4 Förslag till fortsatt forskning	17
Referenser	18

1.Introduktion

1.1 Syfte

Syftet med studien var att undersöka finländska studerandes utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parförhållanden. Vidare undersöktes också könsskillnader och skillnader mellan svenskspråkiga och finskspråkiga studerande.

1.2 Definition av centrala begrepp

1.2.1 Lågintensiv aggression

”Lågintensiv aggression” är en form av aggressivt beteende som inte förorsakar fysisk skada (Ndoromo, Österman, & Björkqvist, 2018). ”Högintensiv aggression” kan innebära fysisk misshandel. Vid lågintensivt aggressivt beteende är offrets skador psykiska eller sociala (Darko, Björkqvist, & Österman, 2018). Ndoromo, Österman och Björkqvist (2017) hittade ingen tydlig skiljelinje mellan hög- och lågintensivt aggressivt beteende. Högintensivt aggressivt beteende är straffbart enligt lagen. Följderna av lågintensivt aggressivt beteende kan vara lika svåra eller ännu svårare än följderna av högintensivt aggressivt beteende. Den psykiska skadan som lågintensivt aggressivt beteende åstadkommer när offret upprepade gånger utsätts är smärtsam (Darko et al., 2018). Lågintensiv fysisk aggression medför också psykiska konsekvenser. Ett sådant beteenden kan vara att låsa in, låsa ut eller förstöra saker som tillhör offret (Darko et al., 2018).

1.2.2 Teorin om könssymmetri

Straus (1999) fann att kvinnor och män var lika aggressiva i parförhållanden. Han upptäckte att kvinnorna använde betydligt mer aggressivt beteende mot sin partner men inte mot andra personer utanför hemmet. Vid allvarligare våld som leder till skador som behöver vårdas hos offret var det i 90 % av fallen män som var förövare. Vid tidpunkten när Straus gjorde sin familjekonflikt studie kallades det inte ännu för teorin om könssymmetri. Archer (2000) lyfte fram två olika sätt att se på aggressivt beteende i parförhållanden. Det första utgår från att både kvinnor och män lika ofta använder någon form av aggressivt beteende mot sin partner med hjälp av olika fysiska eller psykiska strategier. Medan den andra utgår från att män är förövare och kvinnor offer.

Archer (2018) omarbetade senare teorin. I den uppdaterade versionen lyfter han fram att kvinnor och män är lika aggressiva när det kommer till lågintensivt aggressivt beteende. Att

kvinnor och män är lika aggressiva kan enligt Archer (2018) bara förekomma i länder som är välutvecklade. Män antogs vara mera aggressiva än kvinnor i länder där patriarkala värden styr.

1.2.3 Jämställdhetsindex

Jämställdhetsindex används för att mäta skillnader mellan kvinnor och män. Indexet fastställs utifrån tre nationella variabler. 1) procentandelen kvinnor i ledande, administrativa och tekniska befattningar 2) kvinnans del av den förtjänade inkomsten och 3) kvinnans delaktighet i styrande organ (United Nations Development Programme, 1997). I länder där jämställdhetsvärdena är höga utsätts kvinnor enligt Archer (2006), för mindre våld av sina partner. I länder med låga jämställdhetsvärden är det mer accepterat för män att utöva våld mot sin partner (Archer, 2006). Kvinnor som arbetar tillsammans med andra kvinnor löper mindre risk för att utsättas för våld av sin partner. De kvinnor som arbetar med andra kvinnor är oftare förövare av våld mot sin partner. I länder där kvinnor arbetar tillsammans med andra kvinnor ökar deras välmående (Archer, 2018).

Saudiarabien har det lägsta jämställdhetsvärdet (0,254), medan Norge (0,91) har det högsta i världen. USA och Storbritannien har höga värden, 0,762 respektive 0,783 (United Nations Development Programme, 2007). Det finns studier där ett lågt jämställdhetsvärde korrelerar med mer våld mot kvinnor, men till exempel i Jordanien som har ett lågt värde (0,23) använder kvinnor aggressivt beteende mot sin partner (Araji & Carlson, 2001).

Det finns ett samband mellan samhällets karaktär och förekomsten av våld. I kollektivistiska samhällen är det kollektiva viktigare än det individuella, delaktighet i ett socialt sammanhang är viktigt och traditionella genusvärden betonas. I sådana samhällen är våld mot kvinnor ofta vanligt (Archer, 2006; Archer, 2018). I individualistiska samhällen är oftast jämställdhetsvärdet högre än i kollektivistiska samhällen (Archer, 2006).

1.3 Hög- och lågintensiv aggression i parförhållanden

Högintensivt aggressivt beteende, det vill säga våld som leder till fysiska skador hos offret, har undersökts i stor omfattning runt om i världen. Statistiken visar att kvinnor i första hand är offer för våld i parrelationer. Enligt WHO (2017) utsattes 35 % av alla kvinnor i världen för våld i parrelationen någon gång under livet. Enligt Statistikcentralen (2018a) i Finland var 68,1 % av de som utsattes för våld i nära relationer kvinnor år 2017. År 2017 kom 3 069 fall av våld i parrelationer till myndigheternas kännedom i Finland. Finland är ett av de länder i Europeiska unionen där det förekommer mest våld mot kvinnor i parförhållanden (European Union Agency

for Fundamental Rights, 2014). Enligt Archer (2018) är män mera aggressiva när det kommer till aggressivt beteende där målet är att fysiskt skada sin partner. I de länder där kvinnorna har mer social makt finns också flera kvinnor som brukar aggressivt beteende (Archer, 2006). Archer (2018) utgår från att kvinnors utsatthet beror på samhället de lever i. Vidare kom han fram till att i länder där jämställdhetsvärdena, som mäter kvinnans ställning i samhället, är låga förekommer det mera våld mot kvinnor. I länder med låga jämställdhetsvärden har kvinnorna låg social status. Till exempel i Saudiarabien är jämställdhetsvärdet 0,25, medan det i Finland är 0,89. Archer (2018) antog att genussymmetri existerar endast i den moderna västvärlden.

Lågintensivt aggressivt beteende, där skadan är psykisk eller social, har inte undersökts i lika stor omfattning som högintensivt aggressivt beteende. Ett fåtal undersökningar har gjorts i olika länder. I motsats till forskningsresultat om högintensivt aggressivt beteende har det bekräftats att då det är fråga om lågintensiv aggression är kvinnor och män lika ofta brukare (Ndoromo et al., 2018). Ndoromo et al. (2017) kom till resultatet att män oftare än kvinnor var offer för vissa typer av lågintensivt aggressivt beteende i parförhållanden. I en studie gjord av Ndoromo et al. (2017) undersöktes könsskillnader beträffande utsatthet för lågintensiv aggression i parförhållanden i Sydsudan. I studien deltog 420 respondenter och som mätinstrument användes Direct Indirect Aggression Scale för Adults (DIAS-Adult; Österman & Björkqvist, 2009). I undersökningen utreddes också om teorin om könsskillnader beträffande aggressivt beteende (The Revised Gender Symmetry Theory, Archer, 2018) är i behov av en omarbetning. Teorin utarbetades av Archer (2018). Han lyfte då fram att kvinnor i moderna välfärdsländer utsätts för mindre våld än kvinnor i utvecklingsländer. Han förväntade sig att män i patriarkala utvecklingsländer skulle utöva mer fysiskt våld och också använda mera lågintensiv aggression. I studien gjord av Ndoromo et al. (2017) framkom det däremot att i Sydsudan hade män blivit mer utsatta för fysisk och verbal aggression än kvinnorna. Resultaten visade också att män blivit mer utsatta för nonverbal aggression och direkt aggressiv social manipulation. Beträffande sex aggressiva beteenden av nio var män mer utsatta för fysisk aggression än kvinnor. De sex olika beteendena var: blivit knuffad, blivit spottad på, blivit riven, fått sin egendom förstörd, blivit slagen och blivit biten. Inga könsskillnader hittades beträffande utsattheten för indirekt aggressiv social manipulation, virtuell aggression och ekonomisk aggression. Enligt Ndoromo et al. (2017) bör teorin om könssymmetri beträffande aggressivt beteende revideras.

Ndoromo et al. (2018) genomförde en annan studie där de undersökte könsskillnader bland användare av lågintensiv aggression i parförhållanden i Sydsudan. Syftet med studie var att jämföra utsattheten och användningen av aggression. I undersökning deltog 420 respondenter

och som mätinstrument användes DIAS-Adult (Österman & Björkqvist, 2009). Kvinnor och män rapporterade att de lika ofta hade varit användare av fem av sju typer av lågintensiv aggression: fysisk, verbal, nonverbal, direkt och indirekt social manipulation. För kvinnorna var skillnaderna mellan utsatthet och att vara användare av lågintensivt aggressivt beteende inte signifikanta. För männens del var poängen för utsatthet betydligt högre än poängen för att vara användare av tre typer av lågintensiv aggression: fysisk aggression, direkt aggressiv social manipulation och ekonomisk aggression. Också studien av Ndoromo et al. (2018) visar på att teorin beträffande könssymmetri behöver ses igenom på nytt.

Darko et al. (2017) undersökte lågintensiv aggression i parförhållanden i Ghana. Syftet med studien var det samma som i de ovannämnda studierna. I studien undersöktes även om utbildningsgrad hade samband med lågintensivt aggressivt beteende. 1204 respondenter deltog i undersökningen och DIAS-Adult (Österman & Björkqvist, 2009) användes också som mätinstrument. Resultaten visade att kvinnor oftare var användare av lågintensiv fysisk aggression, indirekt aggression, nonverbal aggression och virtuell aggression. Kvinnorna uppgav också att de hade använt dessa former av aggression mer än deras partner. Männerna rapporterade sig vara signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression, indirekt aggression och nonverbal aggression. Kvinnorna rapporterade sig vara mer utsatta för ekonomisk aggression än männen. Beträffande utbildningsnivå kunde man konstatera att de som hade en högre utbildningsnivå i högre grad använde lågintensiv aggression. De högt utbildade kvinnorna var speciellt aggressiva. Att kvinnorna använde lågintensivt aggressivt beteende i högre grad än männen har också konstaterats i de två undersökningar från Sydsudan som behandlats tidigare. Den ökade möjligheten till utbildning för kvinnor leder till mer kunskap och social status, detta kan vara en orsak till att kvinnor är lågintensivt aggressiva mot sin partner.

I en studie gjord av Österman, Toldos och Björkqvist (2014) undersöktes bland annat könsskillnader beträffande lågintensivt aggressivt beteende i parförhållanden i Mexico och Finland. I studien deltog 380 studerande från Mexico och 104 studerande från Finland i åldern 19–30 år. Som mätinstrument användes DIAS-Adult (Österman & Björkqvist, 2009). Resultaten visade på att kvinnor använde mer fysisk aggression, verbal aggression, nonverbal aggression och indirekt aggressiv social manipulation än männen mot sin partner. Männerna ansåg sig dock inte ha blivit mera utsatta än kvinnor för indirekt aggressiv social manipulation. Skillnader mellan länderna kunde också konstateras. Mexicanerna rapporterade att de hade blivit signifikant mer utsatta för indirekt aggressiv social manipulation och direkt aggressiv social manipulation än finländarna. Mexicanerna rapporterade också att de hade varit

signifikant mer brukare av indirekt social aggressiv manipulation och direkt aggressiv social manipulation än finländarna. Finländare använde sig av virtuell aggression i större utsträckning än mexikanerna.

1.4 Olika former av aggressivt beteende

Det finns olika former av aggressivt beteende. Det kan vara till exempel fysisk, verbal, social manipulation, indirekt och nonverbal aggression. Baron och Richardson (1994) definierade aggression som ett beteende med syfte att skada en annan människa som avsiktligt vill undvika sådan behandling. Enligt Baron och Richardson (1994) är aggression alltid en avsiktlig handling. Walker (1979) utarbetade en teori om våld i parrelationer, cirkelteorin. Teorin beskriver tre faser som upprepas cykliskt och den har som utgångspunkt att mannen är förövare och kvinnan offer. Under den första fasen sker en gradvis ökning av spänning och hot inom parförhållandet. Detta sker genom till exempel glåpord, elaka avsiktliga beteenden eller till och med fysisk misshandel. Förövaren uttrycker sitt missnöje och fientlighet, dock inte på ett lika exploderande sätt som i fas 2. Offret söker i första fasen försoning och vill vara förövaren till lags (Walker, 2009). I den andra fasen sker den fysiska misshandeln. All den spänning som byggts upp under den första fasen bryter ut i verbal aggression och fysisk misshandel (Walker, 1979). Offret är rädd och oförmögen att kontrollera förövaren. Det är under den andra fasen som parets situationen kan komma myndigheterna till kännedom. I den tredje fasen har situationen lugnat sig, förövaren känner ånger, ber om ursäkt och försöker gottgöra offret på olika sätt. Förövaren försöker intala sig själv att misshandel inte kommer att ske på nytt. Offret vill tro förövaren och all positiv behandling av förövaren får offret att vilja stanna kvar i förhållandet. Efter den tredje fasen följer fas 1 och faserna upprepas efter varandra (Walker, 2009).

Vid fysisk aggression har förövaren som mål att orsaka smärta eller skada offret (Straus, 1999). Enligt American Psychiatric Association (2013) är "fysisk aggression" fysiska handlingar som utförs avsiktligt för att åstadkomma skada hos offret eller framkalla rädsla hos offret. Att knuffa, slå, lugga, knipa, hindra, skaka, kasta, bita, sparka, slå med knytnäve eller ett föremål, bränna, förgifta, strypa, stoppa lufttillförseln, dränka eller använda vapen är fysiskt aggressiva handlingar. I en undersökning gjord av Bates, Graham-Kevan och Archer (2014) rapporterade kvinnor att de utövat mer fysiskt våld mot sina partner än vad deras män gjorde. Männerna utövade i sin tur mera våld mot män som de inte var i ett förhållande med än vad

kvinnor gjorde. Fysiskt aggressivt beteende i ett förhållande tenderar att upprepas (Straus & Ramirez, 2007).

”Verbal aggression” innebär att man uttrycker sig på ett attackerande sätt med syfte att åstadkomma psykisk smärta hos offret (Infante, Sabourin, Rudd & Shannon, 1990). Vid förekomst av verbal aggression i parförhållanden ökar risken för att fysisk aggression ska utvecklas senare vid bråk. (Schumacher & Leonard, 2005) Enligt Stockdale, Tackett och Coyne (2013) och Bates et al. (2014) använder kvinnor i större utsträckning verbal aggression än män. Detta är fallet när den verbala aggressionen används sällan och när den används flera gånger inom samma vecka. Inga skillnader kunde hittas mellan användningen av verbal aggression och personernas civila status (sambo, gift eller i ett förhållande) i USA och England. I en undersökning gjord av Chung, Tucker, Li, Zhou och Hwang (2011) rapporterade vita kvinnor med höga inkomster att de inte blivit utsatta för verbal aggressivitet i lika stor utsträckning som vita kvinnor med lägre inkomst. För afroamerikanska kvinnor gällde inte det samma. De med högre inkomst blev mer utsatta för verbal aggressivitet. De kvinnor som hade en partner från en annan etnisk grupp blev utsatta för mera verbal aggressivitet i förhållandet. Unga, arbetslösa vita män som var missnöjda med livet löpte större risk för att utsättas för verbal aggressivitet. Afroamerikanska män som levde ihop med en partner som tjänade mera pengar utsattes för mera verbal aggression. Straus och Sweet (1992) anser att konsekvenserna av verbal aggression ibland kan vara allvarligare än konsekvenserna av till exempel fysisk aggression.

Enligt Archer (2001) har ”social” och ”relationell aggression” ersatts med termen ”social manipulation”. Syftet med social manipulation är att skada, förstöra eller manipulera offrets relationer. Även användning av manipulativa metoder för att få en grupps godkännande och förstörande av andras sociala ställning är social manipulation (Galen & Underwood, 1997). Dessa beteenden är inte fysiska angrepp (Salmivalli & Kaukiainen, 2004). Social manipulation kan vara både öppen och dold (Archer & Coyne, 2005). Tidigare definierades ”indirekt aggression” som social manipulation (Björkqvist, Österman & Lagerspetz, 1994).

”Nonverbal aggression” kan ta sig uttryck genom olika ansiktsuttryck och gester (Galen & Underwood, 1997). I en studie gjord av Schober, Björkqvist och Somppi (2009) undersökte man direkt fysisk, direkt verbal, indirekt och direkt nonverbal aggression. Följande beteenden utgör direkt nonverbal aggression. De uppstår till följd av att en person blivit arg eller irriterad på den utsatta: att svänga ryggen till och gå ifrån platsen, ignorera den som talar samt begränsa en konversation. Resultatet visade att kvinnor och tonårsflickor använde sig av direkt nonverbal aggression i större utsträckning än män och pojkar i tonåren. Schober et al. (2009) anser att

kvinnor och flickor är mer direkt aggressiva, dock inte i fysisk karaktär, än vad tidigare forskning visat.

”Indirekt aggression” är en form av aggression som kan ta sig uttryck både verbalt och fysiskt, till exempel genom att sprida rykten om någon. Indirekt aggression sker ofta utan att användaren av denna typ av aggressivt beteende är synlig för den utsatta. Indirekt aggression används för att risken för att brukaren ska avvisas av andra är liten och risken för att den utsatta ska ge igen också är liten (Lagerspetz, Björkqvist, & Peltonen, 1988). Användaren av indirekt aggression vill inte avslöja sin identitet eller orsaken till beteendet (Schober et al., 2009). ”Indirekt aggression” är nära kopplat till ”indirekt aggressiv social manipulation” och samband mellan social intelligens och indirekt aggression har konstaterats (Björkqvist, Österman & Kaukiainen, 2000). Björkqvist et al. (1994) utarbetade en teori om aggressivt beteende som utgår från en bedömning av relationen mellan effekten av och riskerna med beteendet. Teorin beskriver orsaken till användningen av en viss typ av aggressivt beteende och är en personlig uppskattning av de troliga konsekvenserna av en aggressiv handling. Den som använder sig av aggressivt beteende bedömer förhållandet mellan effekten av den avsiktliga strategin och de faror (fysiska, psykiska och sociala) som kan uppkomma för honom/henne och för viktiga personer i utövarens liv. Syftet är att använda en aggressiv handling som är så effektiv som möjligt samtidigt som risken för fara för personen själv är så liten som möjligt. Indirekt aggression är en effektiv form av aggressivt beteende om den aggressiva handlingen lyckas och risken för att själv utsättas för fara är liten.

I en studie gjord av Österman et al. (1998) undersökte man könsskillnader beträffande indirekt aggressivitet, verbal aggressivitet och fysisk aggressivitet hos barn i åldrarna 8, 11 och 15. I studien deltog 2094 barn från Finland, Israel, Polen och Italien. Resultatet visar på att i de olika kulturerna använde sig flickor i alla tre åldersgrupper av indirekt aggressivt beteende i större utsträckning än pojkarna. Pojkar använde sig däremot av fysisk aggression i större utsträckning än flickor i alla tre åldersgrupper. Pojkar i åtta års ålder använder sig av verbal aggression i lika stor grad som fysisk aggression. Vid elva års ålder använde pojkar och flickor sig av verbal aggression i lika stor omfattning, men vid 15 års ålder var det pojkarna som använde sig mer av verbal aggression än flickorna.

1.5 Faktorer som har samband med lågintensiv aggression

1.5.1 Utbildningsnivå

I en undersökning gjord i Ghana framkom det att utbildningsnivå hade samband med aggressivt beteende (Darko, Björkqvist, & Österman, 2018). En hög utbildningsnivå var förknippad med en högre grad av aggressivt beteende. Kvinnor med hög utbildningsnivå utövade aggressivt beteende i högre grad än män med en hög utbildning. Hög utbildningsnivå innebar här att man avlagt examen från yrkeshögskola eller universitet. Enligt Black et al. (2011) finns det samband mellan en låg utbildningsnivå och utsatthet av aggressivt beteende i parförhållanden.

Dock har det visat sig att kvinnliga studeranden i Finland löper större risk för att bli utsatta för högintensivt aggressivt beteende. Kvinnor som har avlagt en högskoleexamen utsätts oftare för våld i nära relationer jämfört med kvinnor som endast avslutat grundskolan (Väestöliitto, 2019). Enligt Väestöliitto (2019) är förövare i Finland mestadels unga män som studerar, har en yrkesexamen, är arbetslösa, har ett deltidsarbete eller är utan utbildning. I en undersökning gjord av Caetano, Vaeth och Ramisetty-Mikle (2008) undersökte man bland annat huruvida amerikanska pars socioekonomiska status hade samband med våld i nära relationer. Inget samband kunde hittas mellan kvinnors utbildningsnivå och utsatthet för våld eller utförande av våld.

1.5.2 Kulturella skillnader

Enligt Archer (2006) kan aggressivt beteende i moderna västerländska välutvecklade samhällen betraktas ur två olika perspektiv. Det första perspektivet är baserat på forskning av familjedynamik. Enligt detta perspektiv kan både män och kvinnor vara användare av aggressivt beteende och utsättas för aggressivt beteende. Ur det andra perspektivet ses män som användare av aggressivt beteende och kvinnor som offer. Archer (2006) menar dock att i moderna västerländska samhällen använder kvinnor och män aggressivt beteende i lika stor utsträckning. Kvinnor blir trots det oftare skadade. I moderna västerländska välutvecklade samhällen är jämställdhetsvärden högre i jämförelse med utvecklingsländer, detta har samband med att kvinnor och män i lika stor utsträckning utför aggressivt beteende (Archer, 2018). I USA utövar kvinnor mer våld mot sin partner i jämförelse med kvinnor i Japan och Indien (Archer, 2006).

I länder som är kollektivistiska förekommer mera aggressivt beteende. Aggressivt beteende i kollektivistiska samhällen utövas ofta mot kvinnor eftersom kvinnans sociala ställning ofta är sämre i dessa samhällen (Archer, 2006). Archer (2006) anser att teorin om sociala könsroller

kan användas för att förklara kulturella skillnader beträffande aggressivt beteende. Teorin stipulerar att sociala beteenden är en följd av fördelningen av arbetet i hemmet och utanför hemmet. Beroende på om man sköter hushållssysslor eller arbetar utanför hemmet bildas mönster för kvinnor och män. Att arbeta utanför hemmet är i många kulturer förknippat med maskulinitet. Arbetsfördelningen är förknippad med status, och den partner som arbetar utanför hemmet får en högre status. Enligt teorin leder skillnaderna i status till att män, som oftare arbetar utanför hemmet, blir mera aggressiva än kvinnor mot sin partner. I utvecklingsländer där det i dagens läge ofta är så att män arbetar utanför hemmet och kvinnor sköter hushållet borde det enligt teorin vara fler män som är användare av aggressivt beteende. I moderna västerländska samhällen finns det inte längre i lika stor utsträckning normer för arbetsfördelningen i hemmet och utanför hemmet.

Finland är ett välutvecklat land (Statistikcentralen, 2018b) med två officiella språk (Språklag, 6.6.2003/423) som också innebär två olika kulturer (Svenska Finlands folkting, 2010). 2018 fanns det 5 517 919 finländska medborgare varav 288 400 med svenska som modersmål i Finland (Statistikcentralen, 2019). Av Finlands 311 kommuner är 49 tvåspråkiga eller svenskspråkiga. På Åland finns alla Finlands 16 enspråkiga kommuner. I Österbotten och i södra Finland finns de flesta tvåspråkiga kommuner (Kommunförbundet, 2018). Få studier har gjorts om skillnader mellan svensk- och finskspråkiga medborgare beträffande aggressivt beteende. I en studie där man jämför finskspråkiga och svenskspråkiga ungdomars brottslighet visar resultatet att det fanns likheter i brottslighet bland finskspråkiga och svenskspråkiga ungdomar, men det fanns också skillnader mellan språkgrupperna. Bland annat hittades likheter beträffande brottsmönster mellan språkgrupperna beträffande sex olika handlingar: klotter, skadegörelse i skolan, stöld i butik, medverkan i slagsmål och missbruk av starkare droger. Trots att det finns likheter beträffande brottsmönster, kunde man ändå hitta positiva avvikelser bland de svenskspråkiga ungdomarna. De finskspråkiga ungdomarna utförde i större grad än svenskspråkiga följande brottshandlingar: skolka, rymma hemifrån, skada annans egendom som inte är skolans, stjäla från skolan, köpa stulna varor, misshandla, och använda marijuana (Obstbaum, 2006).

1.5.3 Alder

I studien gjord av Ndoromo, et al. (2017) fann man att åldern hos kvinnorna korrelerade signifikant positivt med sex olika typer av lågintensiv aggression. Dessa typer av aggression var: fysisk aggression, verbal aggression, nonverbal aggression, direkt aggressiv social manipulation och indirekt aggressiv social manipulation. Positiv korrelation innebär att det

finns ett samband mellan stigande ålder och högre utsatthet för aggressivt beteende. Däremot när det gällde männen visade studien på en negativ korrelation på fyra typer av aggressioner: fysisk aggression, indirekt social manipulation, virtuell aggression och ekonomisk aggression. Negativ korrelation innebär att det finns ett negativt samband mellan ålder och utsattheten för aggressivt beteende. En tendens till negativ korrelation för verbal aggression kunde konstateras. För kvinnor korrelerade inte virtuell aggression med ålder och hos männen korrelerade inte nonverbal aggression och direkt aggressiv social manipulation med ålder. I en studie där man undersökte sambandet mellan ålder och utförande av lågintensivt aggressivt beteende, kunde man inte hitta någon korrelation för männen (Ndoromo, Österman & Björkqvist, 2018). Vad gäller kvinnor hittades samband mellan ålder och utförande av lågintensiv aggression för fem olika beteenden: fysisk aggression, verbal aggression, nonverbal aggression, direkt aggressiv social manipulation och ekonomisk aggression. Sambandet var inte signifikant för virtuell aggression och indirekt aggressiv social manipulation (Ndoromo et al., 2018).

1.6 Hypoteser och frågeställningar

Följande hypoteser uppställdes:

- a) Män förväntades ha blivit signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression i parförhållandet än kvinnorna (Ndoromo, Österman, & Björkqvist, 2017).
- b) Utsatthet för lågintensiv aggression i parförhållandet förväntades följa samma mönster i Finland som i Sydsudan (Ndoromo et al. 2017; Ndoromo, Österman & Björkqvist, 2018), Ghana (Darko, Björkqvist & Österman, 2018) och Mexico (Österman, Toldos & Björkqvist, 2014).

Frågeställningar:

- a) Utförande av lågintensiv aggression i parförhållandet undersöktes i relation till ålder.
- b) Skillnader mellan finskspråkiga och svenskspråkiga respondenter beträffande lågintensiv aggression undersöktes.

2. Metod

2.1 Sampel

Ett frågeformulär fylldes i av 338 kvinnor och 121 män ($N = 459$). Medelåldern var 24.6 år (SD 5.6) för kvinnorna och 25.5 (SD 5.8) för männen, ålderskillnaden var inte signifikant. Av respondenterna var 321 svenskspråkiga och 138 var finskspråkiga. Samtliga respondenter var studerande i Finland.

2.2 Instrument

Utsatthet för partners aggressiva beteende mättes som självskattningar med instrumentet Direct Indirect Aggression Scales for Adults (DIAS-Adult; Österman & Björkqvist, 2009). Formuläret innehåller följande åtta skalor: (a) fysisk aggression, (b) verbal aggression, (c) direkt aggressiv social manipulation, (d) indirekt aggressiv social manipulation, (e) nonverbal aggression, (f) virtuell aggression, (g) sexuell aggression, och (h) ekonomisk aggression.

Svaren gavs på en femgradig skala (0 = aldrig, 4 = ofta). De enskilda frågorna samt skalornas reliabiliteter redovisas i Tabell 1. Frågorna som mätte virtuell aggression, sexuell aggression och ekonomisk aggression summerades inte till skalor eftersom Cronbachs alpha blev för låg för dem (se Tabell 1).

2.3 Procedur

En elektronisk enkät konstruerades med hjälp av Google Drive. En länk till enkäten skickades ut till studerande vid olika universitet i Finland.

2.4 Etiska hänsyn

Studien följer de forskningsetiska riktlinjer som ingår i Helsingforsdeklarationen (World Medical Association, 2013) och i den finska rådgivande panelen för forskningsetik (Finnish Advisory Board on Research Integrity, 2012).

Tabell 1

Enskilda frågor som mäter utsatthet för olika typer av aggressivt beteende i parförhållandet samt Cronbachs alphavärden för skalorna i undersökningen (N = 459)

Fysisk aggression (9 items, $\alpha = .90$)

1. Slagit mig
2. Stängt in mig
3. Låst ut mig
4. Skuffat mig
5. Bitit mig
6. Klöst mig
7. Spottat på mig
8. Kastat saker
9. Förstört något som tillhörde mig

Verbal aggression (7 item, $\alpha = .90$)

1. Hotat skada mig
2. Skrikit åt mig
3. Grälat med mig
4. Med avsikt sagt elaka eller sårande saker till mig
5. Gett mig öknamn
6. Avbrutit mig då jag talat
7. Ilsket tjatat på mig

Direkt aggressive social manipulation (5 item, $\alpha = .84$)

1. Hotat lämna mig
2. Avsiktligt provocerat mig till gräl
3. Låtit bli att göra sådana saker som han/hon vanligtvis gör för oss båda (t.ex. hushållssysslor), eller gjort dem sämre
4. Varit ironisk mot mig
5. Varit föraktfull mot mig

Indirekt aggressiv social manipulation (5 item, $\alpha = .82$)

1. Talat illa om mig med någon annan
2. Försökt påverka någon annan (t.ex. barn, släktingar) till att tycka illa om mig
3. Förlöjligat mig inför andra i min frånvaro
4. Försökt utesluta mig från olika sociala sammanhang
5. Försökt skapa skuld känslor hos mig

Nonverbal aggression (8 item, $\alpha = .86$)

1. Vägrat tala med mig
2. Vägrat se på mig
3. Vägrat röra vid mig
4. Sett sur ut
5. Smällt i dörrar
6. Vägrat sova i samma säng
7. Demonstrativt gått ut ur rummet då jag kommit in
8. Gjort miner eller gester bakom ryggen på mig

Virtuell aggression (4 item, $\alpha = .62$)

1. Skrivit arga textmeddelanden till mig
2. Skrivit arga e-mail till mig
3. Skrivit elaka textmeddelanden om mig till någon annan
4. Skrivit elaka e-mail om mig till någon annan

Sexuell aggression (3 item, $\alpha = .55$)

1. Tvingat mig till sexuellt umgänge då han/hon varit arg på mig
2. Förvägrat mig sex p.g.a. att han/hon varit arg på mig
3. Öppet flirtat med någon annan för att förarga mig

Ekonomisk aggression (2 item, $\alpha = .64$)

1. Inte låtit mig ha insyn i vår gemensamma ekonomi
 2. Inte låtit mig använda våra gemensamma pengar
-

3. Resultat

3.1 Korrelationer mellan skalorna

Samtliga skalor korrelerade signifikant med varandra på $p < .001$ -nivån (Tabell 2). Den högsta korrelationen hittades mellan direkt aggressiv social manipulation och verbal aggression.

Tabell 2
Korrelationer mellan skalorna i undersökningen (N = 459)

	1.	2.	3.	4.
1. Fysisk aggression				
2. Verbal aggression	.59 ***			
3. Direkt aggressiv social manipulation	.52 ***	.84 ***		
4. Indirekt aggressiv social manipulation	.60 ***	.74***	.77 ***	
5. Nonverbal aggression	.53 ***	.72 ***	.75 ***	.69 ***

*** $p < .001$

3.2 Korrelationer mellan skalorna och ålder

Samtliga skalor förutom fysisk aggression korrelerade signifikant positivt med ålder (Tabell 3).

Tabell 3
Korrelationer mellan ålder och skalorna (N = 459)

	Ålder
1. Fysisk aggression	<i>ns</i>
2. Verbal aggression	.12 **
3. Direkt aggressiv social manipulation	.12 **
4. Indirekt aggressiv social manipulation	.11 *
5. Nonverbal aggression	.14 **

** $p \leq .01$, * $p < .05$

3.3 Skillnader i utsatthet relaterade till kön och språkgrupp

En multivariat variansanalys (MANOVA) utfördes med kön och språkgrupp som oberoende variabler och fysisk aggression, verbal aggression, direkt aggressiv social manipulation, indirekt aggressiv social manipulation och nonverbal aggression som beroende variabler. Den multivariata analysen var signifikant för kön, dessutom hittades en tendens för språkgrupp. Interaktionseffekten mellan kön och språkgrupp var inte signifikant (Tabell 4).

De univariata testen utvisade att männen blivit signifikant mer utsatta för fysisk aggression i parförhållandet jämfört med kvinnorna. För de övriga fyra typerna av utsatthet hittades inga skillnader mellan kvinnor och män.

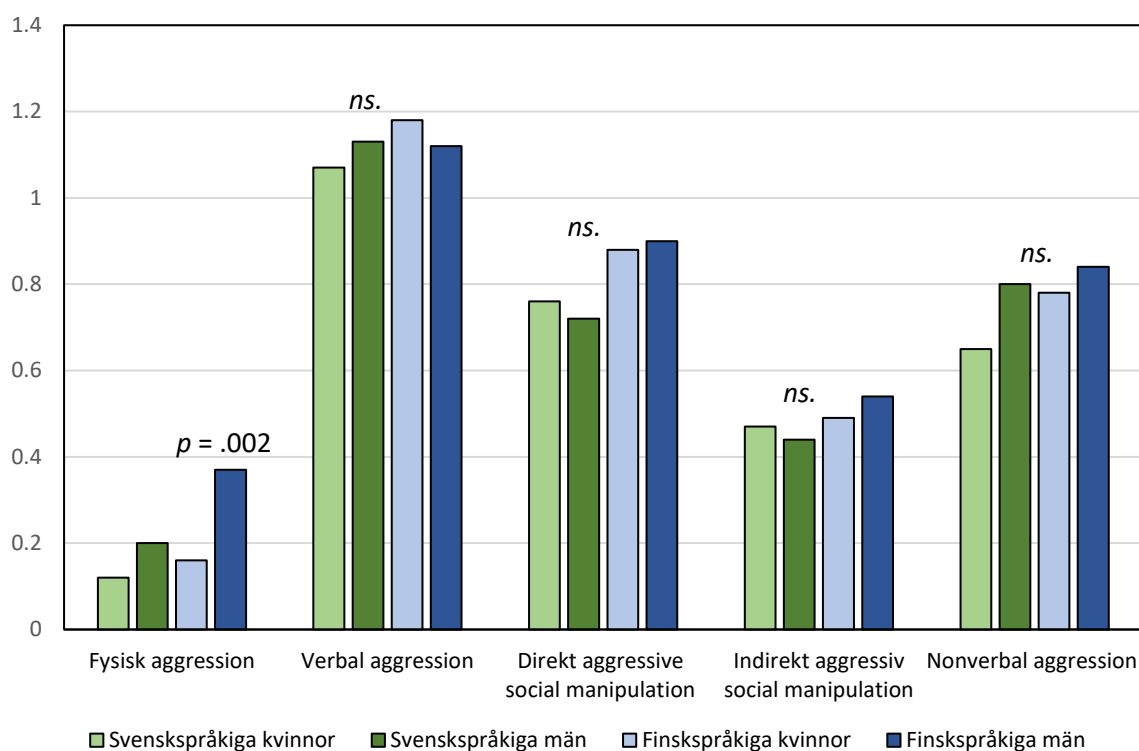
De finskspråkiga respondenterna hade enligt de univariata testet blivit mer utsatta för fysisk aggression än de svenskspråkiga. Partial eta square var dock på en mellan hög nivå och det multivariata testet var inte signifikant. För de andra typerna av utsatthet hittades inga skillnader mellan språkgrupperna.

Tabell 4

Resultat från en multivariat variansanalys (MANOVA) med kön och språkgrupp som oberoende variabler och utsatthet för fem olika slag av aggressivt beteende i parförhållandet som beroende variabler (N = 459). Jämför med Figur 1.

	<i>F</i>	<i>df</i>	<i>p</i> ≤	η^2
Effekt av kön				
Multivariat analys	3.85	5, 451	.002	.041
Univariata analyser				
Fysisk aggression	9.90	1, 455	.002	.021
Verbal aggression	0.00	”	<i>ns</i>	.000
Direkt aggressiv social manipulation	0.01	”	<i>ns</i>	.000
Indirekt aggressiv social manipulation	0.01	”	<i>ns</i>	.000
Nonverbal aggression	1.62	”	<i>ns</i>	.004
Effekt av språkgrupp				
Multivariat analys	2.08	5, 451	.067	.023
Univariata analyser				
Fysisk aggression	4.82	1, 455	.029	.010
Verbal aggression	0.21	”	<i>ns</i>	.000
Direkt aggressiv social manipulation	2.26	”	<i>ns</i>	.005
Indirekt aggressiv social manipulation	0.70	”	<i>ns</i>	.002
Nonverbal aggression	1.12	”	<i>ns</i>	.002
Interaktionseffekt	1.56	5, 451	<i>ns</i>	.017

(Max. = 4)



Figur 1. Medelvärden för svenskspråkiga och finskspråkiga kvinnor och män på utsatthet för fem olika typer av aggressivt beteende i parförhållandet ($N = 459$).

4. Diskussion

4.1 Sammanfattning av resultaten

Den första forskningshypotesen enligt vilken män förväntades ha blivit signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression i parförhållandet än kvinnorna (Ndoromo, Österman & Björkqvist, 2017) stämmer överens med resultaten i föreliggande studie. Männerna hade blivit signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression i parförhållanden än kvinnor. I enlighet med resultaten från föreliggande studie kan konstateras att samma mönster gällande utsattheten för lågintensiv fysisk aggression förekom både i Sydsudan och Finland. Även i Ghana och Mexico har män angett att de blivit signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression i parförhållanden än kvinnor (Darko, Björkqvist, & Österman, 2018; Österman, Toldos, & Björkqvist, 2014).

Enligt andra forskningshypotesen förväntades utsattheten för lågintensiv aggression i parförhållandet följa samma mönster i Finland, i Sydsudan (Ndoromo et al. 2017; Ndoromo et al., 2018), i Ghana (Darko et al., 2018) och i Mexico (Österman et al., 2014). Resultaten från föreliggande studie stämmer överens med tidigare resultat. Män i Finland hade utsatts för

lågintensiv fysisk aggression och nonverbal aggression i större utsträckning än kvinnor. I Sydsudan, Ghana och Mexico hade männen också blivit utsatta för lågintensiv fysisk aggression och nonverbal aggression i större utsträckning än kvinnorna. I Sydsudan hade männen utöver dessa två typer av aggression också utsatts för direkt aggressiv social manipulation, verbal aggression och ekonomisk aggression i större utsträckning än kvinnor (Ndoromo et al. 2017; Ndoromo et al., 2018). I Ghana utsattes männen, utöver de två typerna av aggression som tidigare nämnts, också för indirekt aggression i större utsträckning än kvinnor (Darko et al., 2018). Virtuellt aggression var också en typ av aggression som männen utsattes för i Mexico (Österman et al., 2014).

Utförande av lågintensiv aggression i parförhållandet undersöktes i relation till ålder. Fysisk aggression korrelerade inte signifikant med ålder, det fanns alltså inget samband mellan utsatthet för fysisk aggression och ålder. Verbal aggression, direkt aggressiv social manipulation, indirekt social manipulation och nonverbal aggression korrelerade signifikant med ålder, vilket innebär att det fanns ett samband mellan högre ålder och utsatthet för de olika typerna av aggressivt beteende. I tidigare studier som undersökt lågintensivt aggressivt beteende med mätinstrumentet DIAS-Adult (Österman & Björkqvist, 2009) har resultaten visat att för kvinnor korrelerade åldern signifikant positivt med sex olika typer av aggressivt beteende (fysisk, verbal, nonverbal, direkt aggressiv social manipulation, indirekt aggressiv social manipulation). Resultaten för kvinnorna i föreliggande studie följer samma mönster som resultaten i de tidigare studierna om lågintensivt aggressivt beteende. Däremot har en negativ korrelation hittats hos män i Sydsudan (Ndoromo et al., 2017).

Skillnader mellan finskspråkiga och svenskspråkiga respondenter beträffande lågintensiv aggression undersöktes, och resultatet visar på att det fanns skillnader gällande utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parförhållanden mellan språkgrupperna. Finskspråkiga hade blivit mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression. I Figur 1 kan man se att de finskspråkiga hade blivit mer utsatta än svenskspråkiga män på fysisk aggression.

4.2 Undersökningens implikationer

Eftersom resultaten stämde överens med den första forskningshypotesen: att män förväntades ha blivit signifikant mer utsatta för lågintensiv fysisk aggression i parförhållandet än kvinnorna (Ndoromo et al., 2017) innebär det att det nu finns en större mängd data som grund för att män utsatts för lågintensivt fysiskt aggressivt beteende i större utsträckning än kvinnor. Data från Ghana och Mexico (Darko et al., 2018; Österman et al., 2014) kan även användas eftersom

samma resultat har konstaterats där. Samtlig data kan användas som grund för vidare undersökningar inom samma ämne. Resultatet från dessa studier kan även användas inom undervisning, att redogöra för att männen inte alltid är endast användare av aggressivt beteende. Resultatet kan även användas som grund för förebyggande arbete.

4.3 Undersökningens styrkor och begränsningar

En av studiens styrkor var att det inte tidigare har forskats så mycket kring lågintensivt aggressivt beteende. Fyra studier har gjorts där det specifikt har undersökt lågintensivt aggressivt beteende (Ndoromo et al., 2017; Ndoromo et al., 2018; Darko et al., 2018; Österman et al., 2014) med DIAS-Adult som mätinstrumentet (Österman & Björkqvist, 2009). Endast en studie har gjorts i Finland där DIAS-Adult mätinstrumentet användes för att mäta lågintensivt aggressivt beteende (Österman et al., 2014). Vilket gjorde det svårt att få en övergripande bild av i vilken utsträckning människor utsätts för lågintensivt aggressivt beteende i Finland.

En av studiens begränsningar är att det inte går att veta med säkerhet hur ärligt respondenterna har svarat på frågeformuläret. Eftersom frågeformuläret berör personliga och svåra ämnen kan eventuellt en del respondenter välja att förvränga sina svar.

4.4 Förslag till fortsatt forskning

Fortsatt forskning kunde göras om utsatthet för lågintensivt aggressivt beteende i parförhållanden bland svenskspråkiga och finskspråkiga i Finland, samt om det finns olikheter gällande sättet lågintensivt aggressivt beteende tar sig i uttryck på bland finskspråkiga och svenskspråkiga. Vidare kunde man undersöka utsatthet och utförande av lågintensivt aggressivt beteende i andra nordiska länder, och jämföra resultaten med de resultat som fåtts i Finland. Forskning har tidigare gjorts om lågintensivt aggressivt beteende i Sydsudan, Ghana och Mexico, men det vore intressant att göra flera studier även i andra länder som inte är lika välutvecklade som Finland.

Referenser

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th, Ed.). WA, USA: American Psychiatric Association.
- Araji, S. K., & Carlson, J. (2001). Family violence including crimes of honor in Jordan: Correlates and perceptions of seriousness. *Violence Against Women*, 7, 586–621. doi:10.1177/10778010122182613
- Archer, J. (2001). A strategic approach to aggression. *Social Development*, 10, 267–271. doi:10.1111/1467-9507.00163
- Archer, J. (2004). Sex differences in aggression in real-world settings: A meta-analytic review. *Review of General Psychology*, 8, 291–322. doi:10.1037/1089-2680.8.4.291
- Archer, J. (2006). Cross-cultural differences in physical aggression between partners: A social-role analysis. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 133–153. doi:10.1207/s15327957pspr1002_3
- Archer, J. (2018). Violence to partners: Gender symmetry revisited. In J. L. Ireland, P. Birch, & C. A. Ireland (Eds.), *The Routledge international handbook of human aggression: Current issues and perspectives* (pp. 155–169). London, UK: Routledge.
- Archer, J., & Coyne, S. M. (2005). An integrated review of indirect, relational, and social aggression. *Personality and Social Psychology Review*, 9, 212–230. doi:10.1207/s15327957pspr0903_2
- Baron, R., & Richardson, D. (1994). *Human Aggression*. New York: Plenum Press.
- Bates, E. A., Graham-Kevan, N., & Archer, J. (2014). Testing predictions from the male control theory of men's partner violence. *Aggressive Behavior*, 40, 42–55. doi:10.1002/ab.21499
- Björkqvist, K., Österman, K., & Kaukiainen, A. (2000). Social intelligence – empathy = aggression? *Aggression and Violent Behavior*, 5, 191–200. doi:10.1016/S1359-1789(98)00029-9
- Björkqvist, K., Österman, K., & Lagerspetz, K. M. J. (1994). Sex differences in covert aggression among adults. *Aggressive Behavior*, 20, 27–33. doi:10.1002/1098-2337(1994)20:1<27::AID-AB2480200105>3.0.CO;2-Q

- Black, M. C., Basile, K. C., Breiding, M. J., Smith, S. G., Walters, M. L., Merrick, M. T., . . . Stevens, M. R. (2011). *The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary report*. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control Centers for Disease Control and Prevention.
- Caetano, R., Vaeth, P., & Ramisetty-Mikle, S. (2008). Intimate partner violence victim and perpetrator characteristics among couples in the united states. *Journal of Family Violence, 23*, 507–518. doi:10.1007/s10896-008-9178-3
- Chung, G. H., Tucker, M. B., Li, G., Zhou, X., & Hwang, S. (2011). Exploratory analysis of verbal aggression in romantic relationships among unmarried men and women: Predictive patterns by gender and race. *Journal of Social and Personal Relationship, 1005–1023*. doi:10.1177/0265407510397984
- Darko, G., Björkqvist, K., & Österman, K. (2019). Low intensity intimate partner aggression in Ghana: Support for the revised gender symmetry theory in an African country. *Aggressive Behavior, 45*, 52–61. doi:10.1002/ab.21796
- European Union Agency for Fundamental Rights. (2014). Violence against women: an EU-wide survey. <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- Finlands lag. (2003). *Språklag*. 6.6.2003/423. <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423>
- Finnish Advisory Board on Research Integrity. (2012). *Responsible conduct of research and procedures for handling allegations of misconduct in Finland*. Helsinki: Finnish Advisory Board on Research Integrity.
- Galen, B. R., & Underwood, M. K. (1997). A developmental investigation of social aggression among children. *Developmental Psychology, 33*, 589–600. doi:10.1037/0012-1649.33.4.589
- Infante, D. A., Sabourin, T. C., Rudd, J. E. & Shannon, E. A. (1990). Verbal aggression in violent and nonviolent marital disputes. *Communication Quarterly, 38*, 361–371.
- Kommunförbundet. (2018). Svensk- och tvåspråkiga kommuner. <https://www.kommunforbundet.fi/sites/default/files/media/file/2018-10-svensk-och-tvasprakiga-kommuner.pdf>

- Lagerspetz, K., Björkqvist, K., & Peltonen, T. (1988). Is indirect aggression typical of females? Gender differences in aggressiveness in 11- to 12-year-old Children. *Aggressive Behavior, 14*, 403–414. doi:10.1002/1098-2337(1988)14:6<403::AID-AB2480140602>3.0.CO;2-D
- Ndoromo, O., Österman, K., & Björkqvist, K. (2017). Sex differences in victimisation from low intensity intimate partner aggression in South Sudan. *European Journal of Social Sciences Education and Research, 11*, 15–23. doi:10.26417/ejser.v11i2.p15-23
- Ndoromo, O., Österman, K., & Björkqvist, K. (2018). Sex differences in perpetration of low intensity intimate partner aggression in South Sudan. *European Journal of Social Sciences Education and Research, 10*, 93–101. doi:10.26417/ejis.v10i1.p93-101
- Obstbaum, Y. (2006). Brottslighet bland finskspråkiga och svenskspråkiga ungdomar. *Oikeuspoliittisen Tutkimuslaitoksen Tutkimustiedonantoja, 69*.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/152548/TTA69_Obstbaum_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Salmivalli, C., & Kaukiainen, A. (2004). "Female aggression" revisited: variable- and person-centered approaches to studying gender differences in different types of aggression. *Aggressive Behavior, 30*, 158–163. doi:10.1002/ab.20012
- Schober, G., Björkqvist, K., & Somppi, S. (2009). Identifying a new subcategory of aggression: Sex differences in direct non-verbal aggression. *Journal of aggression, conflict and peace research, 1*, 58–70. doi:10.1108/17596599200900018
- Schumacher, J. A., & Leonard, K. E. (2005). Husbands' and wives' marital adjustment, verbal aggression, and physical aggression as longitudinal predictors of physical aggression in early marriage. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 73*, 28–37. doi:10.1037/0022-006X.73.1.28
- Straus, M. A. (1999). The controversy over domestic violence by women: A methodological, theoretical, and sociology of science analysis. In X. Arriaga & S. Oskamp (Eds.), *Violence in intimate relationships* (pp. 17–44) doi:10.4135/9781452204659.n2
- Straus, M. A., & Ramirez, I. L. (2007). Gender symmetry in prevalence, severity, and chronicity of physical aggression against dating partners by university students in Mexico and USA. *Aggressive Behavior, 33*, 281–290. doi:10.1002/ab.20199

- Straus, M. A., & Sweet, S. (1992). Verbal symbolic aggression in couples – incidence rates and relationships to personal characteristics. *Journal Of Marriage And The Family*, 54, 346–357. doi:10.2307/353066
- Statistikcentralen. (2018a). *Avio- ja avopuolisoiden välisten tapauksien osuus perhe- ja lähisuhdeväkivallasta laskussa*. http://www.stat.fi/til/rpk/2017/15/rpk_2017_15_2018-05-31_tie_001_fi.html
- Statistikcentralen. (2018b). *Finland bland de ledande i världen*. https://www.stat.fi/tup/satavuotias-suomi/suomi-maailman-karjessa_sv.html
- Statistikcentralen. (2019). *Befolkning*. https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto_sv.html
- Stockdale, L., Tackett, S., & Coyne, S. M. (2013). Sex differences in verbal aggression use in romantic relationships: a meta-analytic study and review. *Journal of Aggression Conflict and Peace Research*, 5, 167–178. doi:10.1108/JACPR-09-2012-0003
- Svenska Finlands folkting. (2010). *Svenskt i Finland*. https://www.folktinget.fi/Site/Data/1597/Files/SVENSK_i_FINLAND.pdf
- United Nations Development Programme. (1997). *Human development report*. http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/258/hdr_1997_en_complete_nostats.pdf
- United Nations Development Programme. (2007). *Human development report*. http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/268/hdr_20072008_en_complete.pdf
- Väestöliitto. (2019) *Väkivallan uhrit*. http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhhteesta/parisuhdevakivalta/vakivallan-uhrit/
- Walker, L. E. A. (1979). *The battered woman syndrome* (1. Ed.). New York: Harper & Row.
- Walker, L. E. A. (2009). *The battered woman syndrome* (3. Ed.). New York: Springer.
- World Health Organisation. (2017). *Violence against women*. <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
- World Medical Association. (2013). Declaration of Helsinki: Ethical principles for medical research involving human subjects. *JAMA*, 310, 2191–2194.

<https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinkiethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects>

Österman, K., & Björkqvist, K. (2009). *DIAS-Adult*. Åbo Akademi University, Vasa, Finland.

Österman, K., Björkqvist, K., Lagerspetz, K. M. J., Kaukiainen, A., Landau, S. F., Fraczek, A., & Caprara, G. V. (1998). Cross-cultural evidence of female indirect aggression. *Aggressive Behavior*, *24*, 1–8. doi:10.1002/(SICI)1098-2337(1998)24:1<1::AID-AB1>3.0.CO;2-R

Österman, K., Toldos, M. P., & Björkqvist, K. (2014). Direct and indirect aggression in intimate relationships in Mexico and Finland. *XXIth World Meeting of the International Society for Research on Aggression, Atlanta, GA, July, 15–19*. doi:10.13140/RG.2.2.35573.17122